

Délvidék

Bácskai Napló
Politikai napilap
Felelős szerkesztő: Kónya Lajos

MEGJELENIK	
mindennap délután vadár- és ünnepnap kivételével.	
Szerkesztőség és kiadóhivatal:	
Szabadka IV. Rákóczi-ut 20.	
Telefon: 300.	
ELŐFIZETÉSI DÍJAK:	
Helyben házhoz hordva	
egész évre	14.00
három hónapra	7.20
negyed évre	3.60
egy hónapra	1.20
Vidékre postán küldve	
egész évre	17.40
három hónapra	8.70
negyed évre	4.30
egy hónapra	1.40

Vilmos császár Berlinben.

Berlin, okt. 23. Vilmos császár ma Berlinbe érkezett.

A szovjet követelése.

Pétervár, okt. 23. A katonai és munkástanács békefeltételei között követeli, hogy valamennyi semleges állam képviseltesse magát a békekongresszuson. A Morning Post szerint a szovjetet a gyávák és az árulók képviselik.

Vilmos császár távirata.

Berlin, okt. 23. Wolff-ügynökség jelenti: Vilmos császár Lipót bajor herceghez és a tengerészet vezérkari főnökéhez táviratot intézett, melyben elismerését és háláját tolmácsolja az Öszi és Dagei sikerek felett a csapatoknak. Örülök, — ugymond — a császár — hogy tengerészetem ütőereje biztosítva van.

Kühlmann Budapesten.

Budapest, okt. 23. Mindenkit meglepett Kühlmann államtitkárnak Magyarország és Ausztria viszonyának ismerése. Budapesti látogatását rokonszenvvel fogadták, annál is inkább, mert Magyarország iránt nagy szimpátiát mutatott és rólunk bizalommal szolt. Kühlmann mindenki őszinte barátunknak tekinti. Egyébként Kühlmann csapatainkról rendkívül melegséggel beszélt.

Reval lakossága menekül.

Stockholm, okt. 23. Reval lakossága pánikszereiben menekül. — Pétervárat hadizónának nyilvánították ki.

Hamis hír két német hajó megtorpedózásáról.

Berlin, okt. 23. Legutóbbi orosz jelentések szerint egy sorhajónkat és egy szállító gőzösiünket angol buvár hajó megtorpedózott. Ez a hír valótlan. A tény az, hogy a német sorhajó valóban tapasztalta a megtorpedózást, azonban az elől még ideje korán elmenekült.

Élénkül az olasz front.

A sajtóhadiszállásról jelentik: Az olasz fronton a harci tevékenység váratlanul élénkült. A tiroli fronton néhány szerencsés támadást hajtottunk végre. Az olaszok támadásainkat meglepve fogadták. Védelmüket azonban súlyosan érte támadásaink hathatós ereje. Legsúlyosabb vereséget az olaszok Voltornói dandára szenvedte. A hadifoglyok beszélik, hogy az olaszok félnek csapataink támadásától. Azt hiszik, hogy ez újabb erőteljes támadások érzékeny kihatással lesznek Olaszország sorsára.

Szent István király végrendelete.

Irta: Dr. Kazaly Imre.

VI.

Adjunk módot és alkalmat arra, hogy a tanuló-ifjuság a környékbeli nemzetiségek nyelvét az iskolában megtanulhassa. A felvidéki gimnáziumokban és reáltanodákban tanítsák a tót nyelvet; a déli vidéken a szerbet és horvátot; Erdélyben az oláh nyelvet. A nemzetiségi nyelvek elsajátítása több gyakorlati haszonnal járna a tanuló-ifjuságra nézve, mint a francia vagy angol nyelveké. Az iskolában tanult valamely idegen nyelvet, e nyelvben való gyakorlat nélkül soha tökéletesen el nem sajátíthatjuk. Itt a hazában ritkábban nyílik alkalmunk magunkat a franciában avagy angolban gyakorolni. Míg ellenben, ha az iskola padjaiban a tót, szerb vagy oláh nyelvet némileg megtanuljuk, az életben könnyen alkalmat nyerünk arra, hogy gyakorlat útján az idegen nyelvet teljesen elsajátítsuk. A nemzetiségekre igen kellemesen hatna az, ha tapasztalnák, hogy a magyar is igyekszik az ő nyelvüket megtanulni. A tótul, horvátul, szerbül, románul értő magyar eredetiben olvashatná ama nyelvek irodalmi termékeit és ez hatással lenne műveltségünk tökéletesítésére.

Általán véve üdvös lenne a honi nem magyar ajkúak irodalmát felkarolnunk. Nemzetiségeink jelesebb irodalmi termékeit magyar nyelvre kellene fordítanunk. A magyar tudományos akadémia a jelesebb horvát, szerb, oláh, tót írókat tiszteletbeli tagjaivá választhatná meg.

Meghívhatnók a horvátokat nemzeti ünnepeinkre, viszont mi is látogatnók meg a horvátoknak magyar szempontból korrekt nemzeti ünnepeit. Szent István király ünnepére évente meg kellene hívni a zágrábi tartománygyűlés tagjait és az ő kedvükért horvát sz. beszédet is lehetne

tartani. A magyar nemzeti ünnepekre meghitt nem magyarajkúak, elénekelhetnék az ő hazafias énekeiket s viszont mi a nemzetiségiek ünnepén, elénekelhetnők Kölcsey Himnuszát.

En Zágrábban jártamkor nem láttam ott Zrinyi Miklósnak, a szigetvári hősnek szobrát. Helyes eszme lenne, ha a magyar kormány Zágrábban a halhatatlan nevű hős emlékére monumentális szobrot emelne; annak felavatására jelenne meg az egész magyar minisztérium s az országgyűlés is képviselhetné magát az ünnepségen. Pár év múltán Budapestten kellene Zrinyi szobrát felállítani s felavatásra a horvátokat meghívni. A két ünnepség nagyon alkalmas volna a magyar-horvát barátság növelésére.

A magyar kormány kezdeményezésére Dalmáciának Horvátországhoz tervezett csatolása szintén kedvező hatást fog gyakorolni a horvátokra.

Arra még soha nem gondoltunk, hogy a magyar kormányban, illetőleg a minisztériumban egy-egy nemzetiségi férfiú, egy tót, egy szerb, egy oláh egyén is képviselje az illető nemzetiséget.

A nemzetiségi vidékeken rendszerint, ama nemzetiséghez tartozó főispánok lennének kinevezendők. Mindazon járásbíróságoknál, a melyek nemzetiségi vidéken vannak, oly bírakat kellene alkalmazni, akik lehetőleg mindannyian értik az ottani nyelvet, hogy így a tót, a szerb, az oláh tolmács nélkül, saját nyelvén beszélhessen a bíróság előtt. A közigazgatás teréről irgalom nélkül ki kellene irtani a korrupciót. Lehetséges lenne tenni, hogy a szolgabírák basáskodhassanak a községi jegyzők nyuzhasák a népet. (Vége köv.)

Hadifoglyok munkadíjpótléka

Tíz naponként 25 koronánál többet nem kaphatnak kézhez.

A fogolytartó gazdaközönséget érdeklő fontos rendeletet küldött a közös hadügyminisztérium a törvényhatóságokhoz és azt a következőkben ismertetjük.

A mezőgazdaságban foglalkoztatott hadifoglyok után fizetendő legkisebb munkabérpótlék napi 30 fillérben állapították meg, ipari (bánya és kő) üzemekben, közlekedési vállalatoknál és általában mindennemű mezőgazdasági üzemből pedig 50 fillérben, tekintet nélkül arra, hogy a munkaadó magánügynök, társaság, község, állam vagy törvényhatóság-e.

A munkaadónak nincs joga ezt a bérminimumot leszállítani, vagy beszűntetni.

A munkaadó a bérminimumnál nagyobb díjat is fizethet a hadifoglyoknak azzal a korlátozással azonban, hogy tíz naponként 25 koronánál nagyobb összeget a hadifogoly nem kap kézhez. Ha a hadifogoly tíz nap alatt 25 koronánál többet keresett volna, úgy a munkaadó a többletet a hadifogoly javára irni és távozásakor az illetékes tábortáborba átutalni köteles.

A hadifogoly azonban ebből az összegből megengedett dolgokat vásárolhat és ezek a költségek a letétből fedezendők.

Az a munkaadó, aki a bérpótlék minimumának kifizetését szabályszerűen igazolni nem tudja, e rendelkezés életbeléptetésének napjától kezdve azon jutalékok után fizetésre fog kötelezteni, a melyek kifizetését igazolni nem tudja. Ebből a célból az óvadék is igénybevehető.

A hadügyminiszter súlyt helyez arra, hogy ott, ahol lehet, a napi munkabérpótlék helyett szakmáynbér fizetessék, ez esetben azonban szívesen nem lehet a hadifogoly pótléka napi 30, illetve 50 fillérnél kevesebb.

Drága a fejbeverés.

A „becsali“ korcsmáros bűnhődése

(Saját tudósításunk.) Ebben a háborús időben most már még a simogatások és fejbeverések ára sem olyan olcsó, hogy az ember csak úgy passzióból ráfoghatná a botot békés felebarátjára. Munkatársunk, aki látja a törvényszéki tárgyalásokon a sok verekedés történetét, most igen okos ellen-szerét találta ki ennek is. *Maximálnál* kellene a fejbeverés árát és azonnal megszűnnék minden koponyatörés. Aminek az árát eddig maximumálták, az még eddig mind eltűnt a közönség köréből; ne legyen hát fejbeverés se.

Egyébként január 16-án *Topolyán* történt a szobanforgó verekedés. *Szenti* János papucsesmester híres verekedő volt a községben. Bement borozni *Patócs* Bonaventura vendéglőjébe. Ott állítólag összetört egy poharat és ennek a megfizetésénél nagy civakodás keletkezett közte és a vendéglős között, aki rokkant katona és állandóan bottal jár. *Szenti* előrántotta a bicskáját és ki is nyitotta, de *Patócs* addig verte botjával a kezét, a fejét és ahol érte, míg el nem dobta a kést.

Szenti aztán pert indított *Patócs* ellen súlyos testi sértés büntetése miatt és bár kiderült tegnap a szabadkai kir. törvényszék előtt a tárgyaláson, hogy *Szenti* előrántotta a kést és azt kiabálta *Patócs*-nak, „Te rokkant, nyomorult”,

mégis, mivel a vendéglős csalta be a szobába *Szenti*-t, hogy ott megverje őt, *Patócs*-ot ítélték el 350 korona pénzbüntetésre. A harcias korcsmáros felőbbezett az ítélet ellen.

A város átveszi a villanyvilágítást.

Hogyan szeretik a villanyt Szabadka fejei.

(Saját tudósításunk.) Hogy jobb lesz-e, vagy rosszabb Szabadka világításának az ügye, ha a villanyt átveszi a város, azt nem tudjuk biztosan, de szeretnők hinni, hogy fejleszteni fogja a városi gazdálkodás az éjjelek és esték világossá tételét.

Frankl városi főmérnököt megbizta már a tanács, hogy készítsen költségvetést és leltárt, — de hogy a hosszadalmas munka után soká leszünk készen, az bizonyos.

Nem lesz minden érdekesség nélkül való, ha elmondjuk, hogyan szoktak gondolkozni Szabadka fejei a kulturáról, különösen a villanyról.

A *Vojnich*-főispánság idején, jó pár évvel ezelőtt három ember: *Borbula*, *Gombos* és *Vermes Lajos* kik a szabadkai villamosvasut koncesszióját bírták és a szabadkai pénzügyintézetek akadékoskodása folytán nem tudták azt *Palicsig* kiépíteni, följárlották a városi hatóságnak és a polgármesternek írásban is, hogy vegye át a villamosvasutat olyan összegben, me-

lyet a hatóság fölbecsültet a mérnökeivel. Erre az ajánlatra azt kapták feleletül, hogy *Szabadka városának sem villamosvasutra, sem villamosvilágításra nincs szüksége*. Ezért azt sem engedték meg, hogy az említett magánosok kiépítsék a villamost *Palicsra*. Most aztán sok-sok millióba kerülne a megváltás.

A Szabadkai Takarékpénztár, a Kereskedelmi és Iparbank és a régi Közgazdasági Bank mindegyike megszavazott egyenként 40 ezer forint kölcsönt annak a három embernek, olyan föltétellel, hogy ezek csak a kamatokat fizetik, a tőketörlesztés pedig csak akkor lesz esedékes, ha üzembe jön a villamosvasut.

De mi történt? Mielőtt üzembe jöhetett volna a vasut, a 3 pénzintézet fölmondta mégis a tőkét. Hogy nem maguktól, az szent, hanem inkább bizonyos hatalmi, begyöpösödött fejű emberek befolyásának engedve. Mert ilyen dolog is megtörténhetik Szabadkán, a haladás, a kultúra fészkeiben!

A Liceum téli programja.

A szabadkai Szabad Liceum téli programja a következő:
Első rész (1917. nov. dec.)

I.

Egyes előadások:

November 3. (szombat): *Loósz István*: Tompa-emlékünnap.

November 8. *Lányi Ernő*: Zeneesztétikai kérdések (Hangverseny-nyel)

November 15. *Tonelli Sándor*: A háborús Szerbia.

November 22. *Moór Ferenc*: Háborús költészet.

November 29. *Nagy Lajos*: Gyóni Géza-emlékünnap.

December 6. *Szavay Gyula*: Az ujságírás és a háború.

December 13. *Lányi Ernő*: A zongoratanításról (Hangversennyel)

December 20. *Biró Lajos*: A pacifizmusról.

December 27.: *Dr. Filesz Lajos*. A háború technikai eszközei. (Vetített képekkel.)

II.

Sorozatos előadások:

November hóban. A lélektan köréből,

a) *Patyi István*. Gyermeklélektan (3 előadás.)

b) *Loósz István*. Az emberi csoportok lélektana (3 előadás.)

December hóban. *Dr. Pásztor E. Endre*. Az ókori művészet története (6 előadás.)

Második rész (1918. jan. márc.)

I.

Egyes előadások.

Január 3. *Vojnich Oszkár*-emlékünnap: Emlékbeszéd: *Vermes Béla*. *Vojnich Oszkár* élete és működése (vetített képekkel): *Resch Béla*.

Január 10. *Dr. Jancsó Benedek*: Románia és a román kérdés.

Január 17. *Lányi Ernő*: A kamarazene. I. (Hangversennyel.)

Január 24. *Gieswein Sándor*: A feminizmus kérdései.

Január 31. *Révai Mór*: Háborús közgazdaság.

Február 7. *Schöpflin Aladár*: Moderna irodalom.

Február 14. *Dr. Ács Jenő*: A nő a magyar jogban.

Február 21. *Hegedüs Lóránd*. Uj birtokpolitika.

Február 28. *Lányi Ernő*: A kamarazene. II. (Hangversennyel.)

Március 7. *Ambrus Zoltán*: A dramaturgia köréből.

Március 15. *Márciusi ünnep*.

II.

Sorozatos előadások.

Január hóban: *Dr. Murányi Károly*, *dr. Szily Sándor*, *dr. Váli Dezső*: Az emberi test anatómiája (6 előadás.)

Február hóban: *Dr. Havas Emil*, *Krausz Lenke*, *Vadász Gábor*, *dr. Vass István*. Társadalmi kérdések és irányezsmék (6 előadás.)

Hétfőn és kedden

Psylander hatyudala

A szerelem rabja.

Egy művész története 4 felvonásban. Főszereplő *W. Psylander* és *Elsa Frölich*.

Kezdeté d. u. 5 és, este 8 órakor.

Szabadkai disznók az osztrákoknak.

Államtitkári aláírással *Vojnics H. János* szabadkai sertéskereskedőnek engedélye van 120 darab sertés elszállítására. *Vojnics* a sertéseket Ausztriának szánta. *Dobó Árpád* dr. rendőrkapitány azonban utjába állt a szállításnak és megakadályozta, hogy az amugy is nyomoruságos viszonyok között tengődő Szabadka városát 120 drb sertéssel megrövidítsék.

Ma — mint más helyütt jelentjük — *Biró Károly* dr. polgármester Budapestre utazott annak megállapítása érdekében, hogy a szóban forgó 120 darab sertés benn van-e abban a kontingensben, melyet Magyarország egyáltalán nem köteles, de mégis köteles Ausztria leggyalázatosabb viselkedése ellenére is leszállítani. A 120 darab sertés sorsa most már csupán ennek megállapításától függ.

Az ügy minden valószínűség szerint azzal fog végződni, hogy a sertéseket nem engedik kiszállítani Ausztriának. Mindenesetre várjig bosszantó ilyen híreket hallani. Örülhetünk azonban, hogy *Dobó* rendőrkapitány személyében akadt valaki, aki Szabadka város érdekeit szíven viselve, megtiltotta a sertések elszállítását.

Miért zavaros a szabadkai közéletmezés?

A boltok előtt való ácsorgás, a korgó gyomor, a nagy nélkülözés a háborúnak azon tünetei közé tartoznak, melyeket a magyar ember nehezen tud megérteni. Mindenki tisztában van vele, hogy ezek a tünetek rendellenességek és változtatni kellene rajtuk. — Illetékes helyen beszélgettünk a kérdéssről és ennek alapján megírhatjuk a következőket:

Elsőnek és legfontosabbnak tartottuk megtudni, mi oka annak, hogy Szabadka oly mostohán van ellátva élelmiszerekkel. Tudakozódásunkra szomorú választ kaptunk. Alkalmunk volt a válasz igazáról meg is győződni, hogy Szabadka város közéletmezési hivatala ez esetben ir föl az ezer és egy-néhány központnak élelmiszereért, vagy egyéb közszükségleti cikkért.

Valamennyi esetben azonban a központ válasza rövid, de világos: nincs!

Ennek okát, ha kutatjuk — kaptuk az információt — meg kell állapítanunk, hogy odafönn a központban, ha valamire szükség van, irány Szabadka és innen elvisznek mindent. Ha valamire nekünk szükségünk van nem adnak, mert azt hiszik, hogy *Bácska*, a magyar Kánaán kimerithetetlen.

A központoktól leérkezett számtalan válasz mind e mellett szól bizonyítékul.

Bácskai utasok figyelmébe!

A „Délvidék“ kapható Zombor, Baja, Ujvidék és Szabadka vasuti hírlap-árusítóinál.

NAPI HIREK.

ÖRHELYEN.

*Éj van. Minden kábult álomba dült.
Sötétség terjeng a hegyek felett.
Görbe-görbe árok kis ablakán
A kutató szem sötétbe mered.*

*Keggyellen, örült, véres nap után
A fűadság mély csendet parancsolt.
Sáros árokban mind elpihent már . . .
Van, ki még fölkel . . . Sok, aki már holt.*

*Egyik része álomban otthon jár,
Többi között szemlét tart a halál . . .
Az ör virraszt, csend honol a tájon,
De fájó lelke nyugtot nem talál.*

*Sötétbe vesző, nagy messzeségből
Mintha gyereksírást hozna a szél . . .
Vésze bámul, bús katonának
Vértelen arcán a könny útra kél.*

Olasz haretér, 917. X. 1.

KEMÉNY SIMON.

— A polgármester Budapesten. *Biró Károly* dr. a ma hajnali vónattal Budapestre utazott, hogy illetékes helyen a burgonya- és sertésügyekben eljárjon.

— A szabadkai feminista nagygyűlése. A csak nemrég szervezkedett szabadkai feminista női jogainak bátor védői, mint értesülünk, máris nyilvános nagygyűlést akarnak tartani. A gyűlés ideje valószínűleg november 25-én lesz. Ezen az első gyűlésen *Glücklich Vilma* fogja kifejteni a feminista eszméket, a rendezendő második gyűlésen pedig majd *Giessewein Sándor* dr. pápai prelátnak, orsz. képviselő beszél a szabadkaiaknak.

— A szappanelosztó iroda Szabadkához. Ma leirat érkezett az országos szappanelosztó irodától Szabadka városához. A leiratban a szappanelosztó iroda bejelenti, hogy a jövőben nem szállíthat annyi szappant Szabadkának, mint eddig. Az eddigi mennyiség háromnegyed részét utalja csak ki ezentul, negyed részét pedig mosópor alakjában küldi.

— A zsákok bejelentése. A *Délvidék* hírül adta, hogy a zsákokat a zsákközpont zár alá vette. E szerint a zsákokat mindenkinek be kell jelenteni. A mezőgazdák azonban csak 500 darabon felüli készletet tartoznak bejelenteni. A bejelentéshez szükséges űrlapokat a városi székház II. em. 107. számú szobájában lehet átvenni. Mindenkinek saját érdeke ennek minél hamarabb eleget tenni, mert a zsák bejelentésének határideje 25-ében van megállapítva.

— Összejárják a tanárnőket és tanítónőket. Megindult a nagy mozgalom: a nők is kapnak választójogot. Szabadka város özszes iskoláihoz leirt a vallás- és közoktatásügyi miniszter, hogy az igazgatók sürgősen terjesszék be hozzá az iskoláknál alkalmazott ama női tanerők névsorát, akiknek négy polgárijuk, vagy azzal egyenrangú képesítésük van és — már elmúltak 24 évesek. Azt hisszük, mindegyiknek megván a kívánt képesítése, csak talán a korból hiányzik egy-két esztendőseke.

— Katholikus élet Szentfűlöpön. A Kath. Népszövetség szentfűlöpön szervezete látogatott gyűlést tartott. *Martin József* tb. kanonok, plébános bevezető szavai után Léh

Ferenc az autonómia mibenlétéről szólt, Péter Bálint pedig az autonómiai mozgalmak történetét tolmácsolta, 1848 óta. *Martin József* helyi igazgató végül annak sürgős szükségességét fejtegette. A jelen voltak mindannyian elhatározták, hogy a kormányhoz küldendő kérvényt aláírják. A szentfűlöp hívek a Kath. Sajtóegyletnek 588 koronát, a „Neue Post” megerősítésére pedig 550 koronát adományozták.

— Aki szeret ülni. A mult telen napirenden voltak Szabadkán és környékén a nagyobbfajta lopások, különösen a vasuton. Akkor történt, január 30. és 31. közötti éjjel, hogy Békóváan az egyik teherkocsiból 5—6 vasutas kidobott 12 darab féldisznót és később el is adták s az árát elmulatták. A lopás hőseit már mind elítélték, csak egy maradt még eddig büntetlenül, *Czár* Márton. E fölött ült tegnap törvényt a szabadkai törvényszék és 8 hónapi fogházbüntetést mért rá. Az ítélet jogerős, mert *Czár* igazságosnak találta a büntetést, vagy talán félt attól, hogy többet kap, ha fölebbez. Ugy látszik, ő szeret „ülni”.

— Az új eselédkönyv rendelet Szabadkán. Ma érkezett meg Szabadkára is az új eselédkönyv rendelet. E szerint új eselédkönyveket január elsejétől kezdődően állítanak ki. Valamennyi eselédkönyvben ezentul az arcképnek benn kell lennie. A régi könyvek 1918. december 31-ig érvényesek. Az új eselédkönyveket kizárólag a kir. egyetemi nyomda állítja elő és darabját 60 fillért hozza forgalomba — a rendeletnek megfelelően.

— Szerencsétlenség vadászat közben. *Bung* István sztapári lakos vadászni ment kutyájával, mely egy másik kutyával össze marakodott. *Bung* hogy a kutyákat szétválassza, fegyverével csapott közibük oly szerencsétlenül, hogy az elszűt. A golyó *Bung*-nak éppen a hasába furódott, melytől még aznap meghalt.

— Bolondok házából jött az anyja temetésére. Ily című okt. 21-i cikkünk helyreigazításául *Karácsonyi Árpád* városi nyugalmazott adópenztáros a következő sorok közlésére kért fel bennünket: „Legidősebb lányom, *Rózsi*, nemrégiben akut ideglázba esvén, ez nála folyó október 6-án annyira fokozódott, hogy szinte önkívületben önmagára és környezetére veszélyessé kezdett válni, amiért is én magam — s nem egy nálunk lakó uriember — intézkedtem még aznap zavartalan kórházi kezelés alá vótele iránt, csakis ott állhatván szakszerű állandó orvosi felügyelet alatt, nem pedig odahaza,

egy halálosan beteg anyja közelében. A kórházból pedig 12 nap mulva, október 18-án, hála a lelkiismeretes szakszerű orvosi kezelésnek, teljesen javultan végleg elbocsátott. Minden egyéb, az „állítólag” jelzővel is támogatott adat teljesen nélkülözi a hitelesség ismérvét. Szabadba, 1917. október 22-én. Nagyrabcsülésem nyilvánítása mellett a Tekintetes Szerkesztőségnek híve: *Karácsonyi Árpád*.”

— Paprika és gyujtó. (Panaszos levél.) Közölték az összes szabadkai lapok, hogy a város paprikát és gyujtót árusít. Vasárnap a városi üzletben azt mondták, holnap adják ki. Hétfőn délelőtt megint ott voltam és azt mondták, elfogyott. Nem lehet legalább egy kicsivel többet rendelni ezekből a fontos cikkek közül? *V. B.* — (A paprikát és gyujtót tegnap délután adták ki. Itt tehát az, aki mondta, hogy elfogyott, a legnagyobb hibás. Szeretnék tudni, ki volt ez az alkalmazott. *Szerk.*)

— Káposztaárdragítás. *Kulcsics Józsefné* a piacon a káposztát a maximális áron felül adta el. A közelben tartózkodó rendőr a közönség figyelmeztetésére *Kulcsics* Józsefnétől a káposztát lefoglalta és az árdragításról jelentést tett.

— A Horvát Bank 10 millió kölcsönfelvétele. Tudomásunkra jutott, hogy a Horvát Országos Bank R. T. igazgatósága f. hó 28-án ülést tart, amelyen az igazgatóság az intézet alaptőkéjének 10 millió koronáról 20 millió koronára való felemelését fogja javaslatba hozni. Ez intézet üzletköreinek mind nagyobb és nagyobb mérvben való fejlődése miatt teljes biztonsággal állíthatjuk, hogy nemcsak az alaptőke felemelése iránti javaslat lesz elfogadva, hanem hogy az új alaptőke is könnyen lesz plaszirozva, miután a Horvát Országos Bank R. T. Horvátországban igen nagy bizalmat élvez. A bizalom folytan részvényeiért szinte túlekednek, amiből kifolyólag a budapesti és a bécsi tőzsdén jegyzett részvényei már elérték az 560 koronányi árfolyamot. Az alaptőkeemeléssel a Horvát Országos Bank R. T. Horvátország legnagyobb pénztézetévé válik és a tartalékokkal együtt mintegy 30 millió korona saját tőkével fog rendelkezni. Ez intézetnek egy évtizedet sem kitévő idő alatt való ilyen szép fejlődése a közpout és a fiókok kitűnő igazgatóságának eredménye.

— Hogyan lesz a csizmából dohány? Vágtak már díofalevelet, szőlőlevelet és minden elképzelhető dolgot össze dohányuk ebben az inséges időben, de eddig még senkisé gondolt arra, hogy csizmából csináljon dohányt. Ezt a drága mulatságot kísérelte meg most egy magyarkanizsai leány, *Vénies Mária*. A leány rokonlátogatóban járt Szabadkán a *Zimonyi* ut 586. szám alatt. Mikor innen éjjel eltávozott, előbb bement ugyanabban az udvarban *Szilágyi Pál* kamrájába és elemelte onnan a fogásra felakasztott egy pár boxsizmát. Mivel a csizma nem a *nyikorgós* fajtából való volt, hát szép csendben történt a lopás. A 220 koronás portékán az ujdonsült gazda mindjárt utközben tuladott. Éjjel az utcán eladta 56 koronáért egy poszton álló katonának. Reggel aztán elment *Tompára*,

vett a pénzen dohányt, azzal megint bejött Szabadkára és eladta. Ez lett a veszte, hogy dohánnyá varázsolta át a csizmát, mert megcsipték és most az ügyesség fogházában buslakodik nem sikerült elmességén.

— *Dr. Bihari Lujza* budapesti fogorvosi rendelését *Kossuth* u. 21. I. (Házépítő r. t. háza) megkezdte.

Szerkesztői üzenetek.

K. J. Még nincs itt az ideje, hogy közöljük.

V. D. Cérnában abszolút a hiány, mert tudvalevőleg az összes készletek a hadvezetőség céljaira vannak igénybe véve és polgári fogyasztásra semmi áru sem jut. Értesülésünk szerint a kereskedelemügyi miniszteriumban elkészült egy rendelet, amely a *cérnára maximális árakat állapít meg* és egyuttal az iránt is intézkedik, hogy a *kiskereskedőknek* a közvetlen fogyasztóknak való aladás céljából egy kevés cérna kiutaltassék. A rendeletet a kereskedelemügyi miniszter e hét folyamán fogja ki-bocsátani.

A „Délvidék” már fél két-tókor kapható az utcán.

Főszerkesztő: *Pinterits Károly*
Igazgató, Budapest.
Főmunkatárs: *Dr. Fontányi József*
Ügyvéd, Szabadka.

Nyomatott a kiadótulajdonos, *Szent Antal* Nyomda és Irodalmi Vállalat mint szövetkezet könyvnyomdájában Szabadkán, *Rákóczi*-utca 20. szám

Felelős szerkesztőnk telefonszáma:
Palics 34.

Korzó Mozi.

Egy glóriás asszony

dráma 3 részben. És a gyönyörű kísérő műsor. Bemutatóra kerül: pénteken, szombaton és vasárnap.

Az előadások vasárnap 4.6 és 8 órakor, hétköznap 5 és 8 órakor kezdődnek.

20. Október 24.

Valódi amerikai
fogak és fog-sorok.
Különlegességek
fogászati munkákban, aranyból és platinából, valamint arany- és platinafogak, koronák és hidak, ugyzintén szájpadlás nélküli fogak. Foghúzás teljesen érzéstelenítve és fogtömések (plombálások.)
Schäffer Béza vizsgázott fogtechnikus.
Szabadka, Kossuth-u., Prokes-ház. Telefon 561.

ELITE
MOZGO

Szerda esütörtök:

Nagy szenzáció!

Mr. Harrison
bandája

Bűnügyi dráma 3 felvonásban. És a gyönyörű kísérelő műsor.

Előadások kezdete: hétköznap fél 6 és fél 9 órakor, vasár- és ünnepnap pedig 2-8-ig és este fél 9 órakor.

Értesítés.
Értesítjük a n. é. közönséget, hogy intézetünket I. Kazinczi utca 85-ik szám alá (Vukovics Gerő mellett) helyeztük át.
Keresztények Hitelszövetkezete.

A szentfülöpi tejszövetkezetben egy három ló erejű

gőzmotor

szijjakkal együtt november hó 4-én délután 2 órakor

elárvereztetik.

Zálogjegyet,

tört aranyat a legmagasabb árban veszek és ékszerek nálam olcsón kapkátók Pátkai Lombard bank becsüste.

Egy jó házból való fiút

nyomdász-tanoncnak

fizetéssel felvesz a SZENT ANTAL nyomda

Vásároljon

osztály sorsjegyet

!

a Kunetz-Bankban
Szabadka, Eötvös-utca.

Hivatalos árak:

Sorsjegy: 1/8 | 1/4 | 1/2 | 1/1
Korona: 1.50 | 3.- | 6.- | 12.-

Egy nagyobb

borsajtó

és több

boros-hordó

eladó

Nojsek Gézánál.
Telefon 222.

Használt tankönyveket

magas áron vásárlunk, vagy ez évben szükségesre becsreljük. Mielőbb vásárolja meg mindenki szükséges **iskolakönyveit** leszállított áron, amíg a készlet tart!

Tisztelettel
Lipsitz és Lampel
könyvkereskedés és antikvárium Rudics-utca, a zsidó templom mellett. Telefon 604

SZÖRMÉKET

legszebben átalakít

KERTÉSZ MIKLÓS
divatszűcs

Vörösmarty-utca 52. szám.

Intézői

állást keresek.

Cím: Nagy Ferenc, Kistelek, Bocskai-út 8. (Csongrád-megye.)

A cs. és kir. 23. gyalogezred

HADIALBUMA.

Szerkesztette:
Kun József Jenő tart. főhadnagy.

1050 harctéri kép és rajz, 100 érdekes cikk és vers.

A világháború első két évében kitüntetett és elesett 23. as hősök irásában és képméretben megörökítve.

300 autogram uralkodóktól, hadvezérektől és ezredbeliektől.

A számos díszes kiállítású csoportképen több mint 3000 ezredbeli arcképe található.

Ara 20 kor. Megrendelhető: Kun József Jenő főhadnagynál, Táborig posta 632.

MENETREND

Budapestről érk. délután	1:00
éjjel	6:01*
	12:24
	3:59
Budapestre ind. délelőtt	10:15*
délután	1:55
éjjel	2:45
	5:28
Zomborból érk. délelőtt	10:02*
Zomborba ind. éjjel	10:11
	6:14*
	5:23
Ujvidékről érk. délelőtt	7:42
délután	1:21
éjjel	1:50
Ujvidékre ind. délután	1:48
éjjel	6:26*
	4:44
Szegedről érk. délelőtt	7:42
délután	12:40
éjjel	8:07
Szegedre ind. délelőtt	6:15
délután	1:30
éjjel	12:05
Cservenka—Gombosról érk.	éjjel 8:57
Cservendka—Gombosra ind.	éjjel 4:42
Zentáról érk.	" 11:05
Zentára ind.	" 4:33
Bajáról érk. délelőtt	9:02
éjjel	9:26
Bajára ind.	" 7:00
	" 5:05
Bácsalmásról érk. délelőtt	7:45

A *gal jellettek gyorsvonatok.
Az éjjeli idő: este 6-tól reggel 6-ig

Házvezetőnő

lelkismeretes, megbízható, a háztartáshoz, ugyszintén a gyermekneveléshez alapon ért, megfelelő

állást keres.

Szanatóriumba, internátusba is elmenne. — Cim: Budapest, V., Árpád-u. 6. I., 4. Baier.

Eladó

sarokbérházak

Szegeden Felsőtiszapart 22 és 24. sz. a. gyönyörű kilátással a Tisza partján, üzlethelyiségekkel, modernebb lakásokkal, jelzálogkölesönökkel, kevés készpénzráfizetéssel.

A tulajdonos november 3-án és 4-én Szegeden a Tisza-szállóban tartózkodik.

Ajánlatokat Ecsedy Mihály Tata-Tóváros címen kérek.

Horvát Országos Bank R. T. fiókja, Szabadka.

Központ: Osijek Fiókok: Szabadka, Zagreb, Karlovác, Novi Cirkenica.
Bevezetett alaptőke 10.000.000 és tartalékalap 2.000.000 K.

Elfogad: betéteket könyvecskére és folyószámlán a legkedvezőbb feltételek mellett. — A betétekre a moratórium rendelkezései nem vonatkoznak és azok megállapodás szerint fizetnek ki.

Vesz és elad: mindenféle értékpapírokat (állami címleteket, zálogleveleket, sorsjegyeket stb.) külföldi éro. és papírpénzeket és az összes egyéb értékeket napi áron.

== **Atvesz letétbe és kezelésre értékpapírokat.** ==

Folyósít: Jelzálogkölesönöket földbirtokra és nagyobb városokban házakra. || **Kibocsájt: 4 1/2 és 5% (utóbbiak 3% nyeresémmel)** pupilláris biztosság, adómentes, mindenféle óvadék céljaira alkalmas zálogleveleket.

FINANCIROZ ipari és kereskedelmi vállalatokat, végez birtokparcellázásokat és elfogad ingatlanokra vonatkozó kommissionális megbízásokat.

VÉGZI LEGELŐNYÖSEBB feltételek mellett az összes banküzleteket, továbbá börzei és kommissionális megbízásokat.

Aruosztály. Árusít előnyös áron: legjobb belföldi gyártmányu arató-, fűkaszaló- és vetőgépeket, cséplőgépgarnitúrákat kukorica- kapáló és sornivelő ekéket, boronákat, szecskavágó-, daráló-, valamint egyéb gazdasági gépeket.